

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/20/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120202822
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4120202822.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s. r. o., so sídlom Bratislava, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Bratislava, Mýtna 48, proti žalovanej: K. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom E., L. XXX/XX, o zaplatenie 1 877,06 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 7. októbra 2020 č. k. 12Csp/19/2020-103 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 877,06 eura s 5% úrokom z omeškania ročne od 26. 07. 2017 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd priznal žalobcovi náhradu trov konania v plnej výške, ktorú je povinná zaplatiť žalovaná s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 2, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. a § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 5, 6, 9, § 54 ods. 1, § 517 ods. 2, § 524 ods. 1, 2, § 565, § 100 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka a uviedol, že vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu a zistil, že medzi právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou Consumer Finance Holding, a. s. a žalovanou bola dňa 25. 07. 2015 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 1873468. Na základe zmluvy bola žalovanej poskytnutá pôžička vo výške 2 000,- eur, celková suma pôžičky bola 3 498,- eur, celkové náklady spotrebiteľa 1 498,- eur, splátka 58,30 eura, počet splátok 60, ročná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 27,64 %, RPMN 27,64%, priemerná hodnota RPMN 18,24 %, odplata 27,64 %, termín konečnej splatnosti 07/2020, splatnosť prvej mesačnej splátky je ku dňu 20. 08. 2015, splatnosť dohodnutá k 20. dňu príslušného kalendárneho mesiaca. Žalovaná poskytnutý úver nesplácala riadne a včas, čo vyplýva z predloženého prehľadu splátok a úhrad. Posledná splátka bola zaplatená dňa 23. 01. 2017, celkovo splátkami zaplatila sumu 991,10 eura. Od 24. 01. 2017 žalovaná nezaplatila žiadnu sumu. Predžalobnou upomienkou zo dňa 26. 05. 2017 bola žalovaná vyzvaná na zaplatenie dlžnej sumy 291,50 eura a upozornená na možnosť zosplatenia, ak nedôjde do 05. 07. 2015 k úhrade splátky splatnej v mesiaci 03/2017, predžalobná upomienka bola žalovanej doručená do vlastných rúk dňa 01. 06. 2017 ako vyplýva z predloženej doručky. Právny predchodca žalobcu postupoval v súlade s ustanovením čl. 9 bod 9.2 Zmluvných podmienok v spojení s ustanovením § 565 OZ. Právny predchodca žalobcu vyhlásil okamžitú splatnosť úveru listom zo dňa 20. 07. 2017. Dlžnú sumu vo výške 1 877,30 eura mala žalovaná zaplatiť do 09. 08. 2017. Pohľadávka voči žalovanej bola na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok postúpená na žalobcu. Oznámenie o postúpení pohľadávky bolo žalovanej doručované dňa 26. 08. 2020. Žalovaná uhradila sumu 991,10 eura, čo vyplýva z prehľadu splátok a úhrad, právny predchodca k úverovej zmluve evidoval prehľad splátok a úhrad ako dokument preukazujúci platobnú históriu splácania úveru. Žalovaná ohľadne splácania úveru neprodukovala žiadne dôkazy, súd potom

vychádzal z toho, čo bolo listinnými dôkazmi preukázané, že žalovaná uhradila splátkami len sumu 991,10 eura.

1.2. Podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie výpočty celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa v čase vzniku zmluvy upravoval zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Tento za spotrebiteľský úver označuje dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky úveru alebo v inej právnej forme a za zmluvu o spotrebiteľskom úvere zmluvu, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 OZ). Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 OZ). Na právny vzťah súd aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka a zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy, pretože zmluva má charakter spotrebiteľskej zmluvy. Žalobca vystupuje ako podnikateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, ktorý nemá postavenie podnikateľa a nemohol ovplyvniť obsah zmluvy, ani obsah všeobecných podmienok.

1.3. V danej veci niet sporu o tom, že ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorú uzatvoril právny predchodca žalobcu so žalovanou, a z ktorej žalobca vyvodzuje svoj nárok. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba bola podaná dôvodne, pretože medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke, ktorú si súd vyhodnotil ako spotrebiteľský úver v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. V zmysle tejto riadne a platne uzatvorenej zmluvy právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej sumu 2 000,- eur, pričom žalovaná zaplatila sumu 991,10 eura a súd žalobcovi priznal nárok na zaplatenie sumy 1 877,06 eura, pričom vychádzal z prehľadu splátok a úhrad, žalovaná mala žalobcovi zaplatiť ešte sumu 2 092,10 eura, po odpočítaní sumy 215,04 eura, ktorú si právny predchodca žalobcu vyčíslil ako zmluvnú pokutu, ale v konaní uplatňovaná nie je, dostaneme výpočet žalovanej sumy 1 877,06 eura (2 092,10 eura - 215,04 eura = 1 877,06 eura), čo je celková dlžná suma úveru ku dňu predčasného ukončenia úverového vzťahu vrátane nesplatených úverových splátok. Žalobcom uplatnená suma 1 877,06 eura pozostáva z dlžnej sumy 349,80 eura, ktorá predstavuje neuhradené úverové splátky č. 18 splatná dňa 20. 01. 2017 v sume 58,30 eura, splátka č. 19 splatná dňa 20. 02. 2016 v sume 58,30 eura, splátka č. 20 splatná dňa 20. 03. 2016 v sume 58,30 eura, splátka č. 21 splatná dňa 20. 04. 2016 v sume 58,30 eura, splátka č. 22 splatná dňa 20. 05. 2016 v sume 58,30 eura, splátka č. 23 splatná dňa 20. 06. 2016 v sume 58,30 eura a dlžnej sumy predčasne zosplatennej istiny zostatku úveru v sume 1 527,26 eura, ktorá predstavuje zostatok len „čistej“ istiny úveru bez navýšenia o zmluvné úroky. Zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou je platná, žalovaná vedela, akú zmluvu uzatvára, v zmluve bolo jasne napísané, aká suma jej je poskytnutá, aké sú náklady, akú sumu bude musieť vrátiť, koľko je mesačných splátok a v akej sú výške. Nikto žalovanú nenútil, aby zmluvu uzatvorila. Aj keď je predmetný spor sporom spotrebiteľským, to neznamená, že spotrebiteľ nemá žiadne povinnosti, každý spotrebiteľ by mal byť obozretný pri uzatváraní zmluvy, žalovaná si mala a mohla prečítať zmluvu, nikto ju nenútil k podpisu. Žalobca od žalovanej nepožaduje žiadne úroky, žiadne poplatky, žiadnu zmluvnú pokutu, žiadne sankcie, len čistú nezaplatenú istinu, okrem splátok č. 18 až 23. Pohľadávka bola platne postúpená na žalobcu na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok, a preto je žalobca v konaní aktívne legitimovaný na podanie žaloby, pretože veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému a s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia, súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 1 877,06 eura s 5% úrokom z omeškania ročne od 26. 07. 2017 do zaplatenia, pričom výška úroku z omeškania je v súlade s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., podľa ktorého je výška úrokov z omeškania o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba určená ECB. Počiatok omeškania súd určil od 26. 07. 2017, čo je 5 dní po dni vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru. Žalovaná nesplácala úver riadne a včas, tým porušila ustanovenia zmluvy o úvere, ako aj vyššie citované zákonné ustanovenia a dostala sa do omeškania so splácaním úveru, preto došlo k vyhláseniu splatnosti dlhu z úverovej zmluvy ku dňu 20. 07. 2017. K

vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 OZ, žalovaná bola v omeškaní so splácaním úveru, bola vyzvaná na doplatenie v lehote nie kratšej ako 15 dní, svedčí o tom predžalobná upomienka zo dňa 26. 05. 2017, kde bola vyzvaná na zaplatenie do 05. 07. 2017. Následne právny predchodca žalobcu pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru listom zo dňa 20. 07. 2017. Žalovaná bola upozornená v lehote nie kratšej ako 15 dní na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, bola v omeškaní so splátkami. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti je jednostranný úkon veriteľa, nemusí byť doručované do vlastných rúk, okamih účinnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru je viazaný na deň, ktorý určil veriteľ, žalobca nenesie zodpovednosť za to, či sa žalovanej výzvu podarilo alebo nepodarilo doručiť do vlastných rúk. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ modifikuje ustanovenie § 565 OZ vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám, podľa tohto ustanovenia je strata výhody splátok podmienená splnením podmienok, že musí ísť o spotrebiteľskú zmluvu, čo je splnené, strata výhody splátok nastáva, keď si toto právo veriteľ uplatní a môže si ho uplatniť najskôr až po uplynutí 3 mesačnej lehoty od omeškania dlžníka so zaplatením splátky, čo bolo tiež splnené, pretože omeškanie nastalo v podstate od uzatvorenia zmluvy, prvýkrát trojmesačné omeškanie nastalo v apríli 2017 a žalobca, resp. jeho právny predchodca si svoje právo uplatnil v máji 2017, rovnako bola splnená aj tretia podmienka, že žalovaná bola na uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky upozornená v lehote nie kratšej ako 15 dní. Až po uplynutí lehoty 3 mesiacov nastane strata výhody splátok upravená v ustanovení § 565 OZ. Čo sa týka vznesenej námietky premlčania, súd sa s ňou nestotožnil. Žalovaná bola dňa 26. 05. 2017 formou predžalobnej upomienky, ktorú prevzala, vyzvaná na zaplatenie splátky splatnej v mesiaci 03/2017. Zároveň bola upozornená, že v opačnom prípade veriteľ pristúpi k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Zo strany žalovanej k úhrade omeškanej splátky neprišlo, žalobca, resp. jeho právny predchodca pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru a to pre nezaplatenú splátku splatnú dňa 20. 03. 2017. Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru bolo žalovanej zaslané dňa 20. 07. 2017. Dňa 21. 03. 2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 20. 03. 2020. Žaloba bola na súd doručená dňa 28. 02. 2020 v rámci plynutia zákonnej 3 ročnej premlčacej doby. Žalobca, resp. jeho právny predchodca si svoj nárok voči žalovanej uplatnil na súde v trojročnej premlčacej lehote, takže nárok žalobcu súd nepovažoval za premlčaný. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi súd náhradu trov konania priznal v plnej výške, nakoľko vo veci mal plný úspech, v sporových konaniach sa uplatňuje zásada úspechu, teda strana, ktorá mala v konaní plný úspech, čo je v tomto prípade žalobca, keďže žalobe bolo v celom rozsahu vyhovené, má právo na náhradu trov konania proti neúspešnej strane a v konaní neboli zistené žiadne výnimočné dôvody hodné osobitného zreteľa ani v okolnostiach danej veci, ani u strán sporu a to s poukazom na ustanovenie § 257 CSP.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná odvolanie, odôvodniac ho nesprávnym procesným postupom, čím súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 2 písm. b) CSP), nakoľko vo svojom výklade sa súd prvej inštancie odkláňa od záverov Súdneho dvora EU vo veci C-565/12 a C-449/13, čo predstavuje rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít, však tento odklon vôbec v žiadnom bode nezodôvodňuje, čím je zároveň porušené právo na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenie veci (§ 365 ods. 2 písm. h) CSP a súd nevykonal dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností tak, ako je to uvedené ďalej. Zmluva so žalobcom bola posúdená ako spotrebiteľská zmluva. Podľa § 9 ods. 9 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok, poplatky alebo iné plnenie, ktoré nie sú ustanovené v zákone alebo v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Žalobca jej pri podpise predložil formulárovú zmluvu, ktorej obsah nemohla zmeniť. Súčasťou zmluvy nebola výška, počet a termíny splátky istiny, úrokov a iných poplatkov. Odplata, ktorá je neprimeraná, je vyššia ako 20%. Paušálne stanovený poplatok za upomienku je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou. Paušálne určená suma poplatku bez transparentného výpočtu skutočných nákladov predstavuje neprijateľnú podmienku v rozpore s ratio legis z dôvodu neurčitosti a nedostatočnej transparentnosti, ako i dôvodu, že nebola individuálne dojednaná medzi účastníkmi. Skryté prenesenie dôkazného bremena na spotrebiteľa vo veci oboznámenia sa s obchodnými podmienkami je neprijateľná podmienka na základe generálnej klauzuly § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. K neplatnému spoplatneniu spotrebiteľského úveru uviedla, že má za to, že veriteľ nevyhlásil predčasnú splatnosť platne, a to z dôvodu, že vyhlásenie okamžitej splatnosti je v rozpore s § 53 ods. 9 a ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka. Žalobca neposúdil úverovú bonitu žalovanej s odbornou starostlivosťou a teda nie je oprávnený požadovať od žalovanej jednorazové splatenie úveru. Pokiaľ súd odkázal na dojednanie možnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti v spotrebiteľskej zmluve, takéto zmluvné znenie je neurčité, nepriame a v rozpore

so ustanoveniami § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Právo veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka je právo, ktoré musí byť medzi stranami individuálne dojednané, čo dojednanie vo forme VOP vylučuje a toto právo veriteľa nepredstavuje technické vedľajšie dojednanie, ale nárokovú normu, a preto jeho dojednanie vo forme OP je neplatné. Odôvodnenie súdu preto považuje za nesprávne a zotrváva na tvrdení, že veriteľ nevyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že zmluvu vyhlási za bezúročnú a bez poplatkov a zamietol nárok na trovy konania pre žalobcu.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje v celom rozsahu za vecne správne. Je toho názoru, že súd prvej inštancie sa dostatočne vysporiadal s právnou a aj skutkovou stránkou veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a s jeho rozhodnutím, ktorá je tak vecne správne sa v plnej miere stotožňuje. V spore bolo preukázané, že žalovaná poskytnutú sumu úveru veriteľovi nezaplatila, preto v súlade so zákonom sa princípom spravodlivosti bola žalovaná zaviazaná súdom na zaplatenie sumy nevráteného úveru. Navrhoval, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne právne potvrdil.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou osobou - žalovanou, proti výrokom, ktoré bolo v jej neprospech (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podanou žalobou sa pôvodný žalobca (VÚB, a. s.) domáhal od žalovanej zaplatenia sumy 1 877,06 eura s príslušenstvom. Svoj nárok odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvoril zmluvu o pôžičke dňa 25. 07. 2015, na základe ktorej poskytol žalovanej sumu 2 000,- eur. Žalovaná mala pôžičku splácať v 60 mesačných splátkach po 58,30 eura, uhradila sumu 991,10 eura. Pre neuhrádzanie splátok riadne a včas úver zosplatnil dňa 19. 07. 2017.

6. V danej veci žalovaná po vydaní platobného rozkazu podala odpor, v ktorom uviedla, že nárok žalobcu neuznáva, čo do dôvodu a výšky a popiera skutkové tvrdenia protistrany v celom rozsahu. Uviedla, že nárok protistrany je sporný a pre spravodlivé rozhodnutie vo veci súd nemôže nárok priznať. Z opatrnosti podala aj námietku premlčania. Žiadala, aby súd aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka v jej prospech, aby súd podrobil zmluvu súdnej kontrole a žalobu zamietol a protistranu zaviazal na úhradu trov konania. Pojednávania dňa 7. októbra 2021, na ktorom bol vyhlásený rozsudok sa žalovaná nezúčastnila, svoju neúčasť ospravedlnila a zároveň uviedla, že žiada, aby súd zmluvu podrobil súdnej kontrole a prešetril, či obsahuje neprijateľné podmienky. Heslovite tiež uviedla, že odplata je vyššia ako 20% = úžera, pokuty pri omeškaní, splátka nie je rozdelená na istinu a úrok, nie je vyčíslené, koľko sa odráta na úver, konečná splatnosť je uvedená len mesiac a rok a chýba dátum a RPMN nie je dobre uvedená, nesúhlasí výpočet. Žiadala, aby súd prešetril zmluvu a vyhlásil ju za bezúročnú a bez poplatkov. V odvolaní žalovaná odvolacie dôvody uviedla širšie, keď už poukazovala aj na porušenie práva na spravodlivý proces a na neodôvodnenie rozhodnutia, čo sa týka porušenia povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu dlžníka, nesprávne právne posúdenie veci, paušálne stanovený poplatok za upomienku ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy, neplatné vyhlásenie predčasnej splatnosti z dôvodov rozporu s ustanoveniami § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a tiež neposúdenie úverovej bonity žalovanej s odbornou starostlivosťou, čo je dôvod, prečo žalobca nemôže od žalovanej požadovať jednorazové splatenie úveru.

7. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

8. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

9. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Súd by nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Tomu musí zodpovedať štruktúra i obsah odôvodnenia rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia preto nemá obsahovať preberanie obsahov dôkazných prostriedkov (podaní účastníkov, listín, výpovedí a pod.) ani obširnú transpozíciu (prenesenie) textov z odôvodnenia iných súdnych rozhodnutí, či odbornej právnickej literatúry. Vyváženosť, stručnosť a jednoduchosť je požiadavkou na obsahovú primeranosť dôvodov rozhodnutia, jeho zrozumiteľnosť a výstižnosť je prejavom originality veci a individualizácie prístupu k nej súdom; len samotná rozsiahlosť nepredurčuje zachovanie účelu odôvodnenia rozhodnutia a nezabezpečuje jeho správnosť.

11. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je logicky, vnútorne kompaktno a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Súdy sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musia vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a ich myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozsudku. Odôvodnenie musí byť súčasne i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku, t. j. musí byť preskúmateľné.

12. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnú normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

13. Podľa § 290 CSP spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

14. Podľa § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

15. Civilný sporový poriadok zavádza do súdneho procesu pomerne významnú kategóriu osobitných druhov konaní, v rámci ktorých sa uplatňujú niektoré špecifické pravidlá pre postup súdu a sporových strán. Ide o tzv. spory s ochranou slabšej strany v zmysle druhej hlavy tretej časti CSP. Do tejto kategórie patria aj spotrebiteľské spory (§ 290 až 306 CSP).

16. V dôsledku tejto špeciálnej úpravy je postavenie chránenej sporovej strany do značnej miery privilegované a rozhodne nejde o slabšiu stranu z procesného hľadiska. Za zásadný možno považovať bezprostredný odklon od dispozičného princípu v procese dokazovania, ktorý je typický pre sporové konanie ako také. Súd môže ex offa obstať, zabezpečiť a vykonať aj tie dôkazy, ktoré slabšia strana nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (§ 295 CSP).

17. Podľa § 296 CSP spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužívajú.

18. Prísna koncentrácia konania typická pre konanie podľa Civilného sporového poriadku kladie na procesné strany zvýšené nároky z hľadiska dôkaznej povinnosti. Táto záťaž je plne odôvodnená v sporoch, v ktorých majú obe strany (fakticky) rovné postavenie, rovnakú možnosť prístupu k informáciám, rovnakú vyjednávaciu silu pri uzatváraní zmluvy, atď. V spotrebiteľských sporoch by však povinnosti podľa § 153 a § 154 CSP v spojitosti s postavením spotrebiteľa ako objektívne slabšej strany v konaní pred súdom pôsobili kontraproduktívne na úkor schopnosti spotrebiteľa účinne sa brániť proti nároku dodávateľa, resp. účinne presadiť jeho vlastný nárok.

19. Aj v spotrebiteľských sporoch vyhlási súd uznesenie, ktorým sa dokazovanie končí. Toto uznesenie však bude zaväzovať len dodávateľa. Spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej. Ustanovenia o dokazovaní v odvolacom konaní nie sú komentovaným ustanovením dotknuté. Okrem predkladania alebo označenia skutočností a dôkazov na preukázanie svojich tvrdení môže až do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej uplatniť spotrebiteľ aj iné prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky (§ 149 CSP).

20. Z ustanovenia § 296 CSP vyplýva, že v spotrebiteľských sporoch je koncentrácia konania upravená odlišne ako v ostatných konaniach, kde majú sporové strany rovné postavenie, rovnakú možnosť prístupu k informáciám a rovnakú vyjednávaciu silu pri uzatváraní zmluvy. Spotrebiteľ môže predložiť, alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Rozhodnutím vo veci samej v prípade, že proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je podané odvolanie zo strany spotrebiteľa, je potrebné chápať až rozhodnutie odvolacieho súdu, ako konečné rozhodnutie vo veci samej a jeho doručením toto nadobudne právoplatnosť. Tým, že spotrebiteľ podal odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, toto nenadobudlo právoplatnosť. V takom prípade strana - spotrebiteľ môže aj v odvolaní uplatniť aj iné prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky (§ 149 CSP).

21. Vychádzajúc z uvedeného, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí mal vypořadovať s námietkami žalovanej uvedenými v ospravedlnení jej neúčasti na pojednávaní, aj keď vzhľadom k ich heslovitosti a stručnému obsahu aspoň stručne a aspoň k tým, u ktorých bolo zrejmé, čo nimi sleduje. Keďže žalovaná v odvolaní svoje námietky rozšířila aj o iné dôvody, odvolací súd sa zaoberal tým, či je možné k nim prihliadnuť, pričom dospel k záveru, že keďže ide o spotrebiteľskú vec, žalovaná, nezastúpená v konaní právnym zástupcom, mohla svoje tvrdenia rozšířit aj v tejto fáze konania, preto prihliadal aj na tieto. Odvolací súd sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie v tom, že žalobca od žalovanej nepožaduje žiadne úroky, len čistú nezaplatenú istinu. V splátkach 58,30 eura sú zahrnuté aj úroky a odplata za čerpanie úveru, keď 58,30 eura x 60 splátok je rovné sume 3 498,- eur, čo predstavuje úver 2 000,- eur + 1 498,- eur ako celkové náklady spotrebiteľa. Keďže sa súd prvej inštancie námietkami žalovanej nezaoberal, neposudzoval, či je predmetná zmluva bezúročná a bez poplatkov z dôvodov uvádzaných žalovanou, preto je jeho záver o dôvodnosti žaloby zatiaľ predčasný, čo bolo dôvodom pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude vypořadovať sa aj s námietkami žalovanej uvedenými v odvolaní.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).